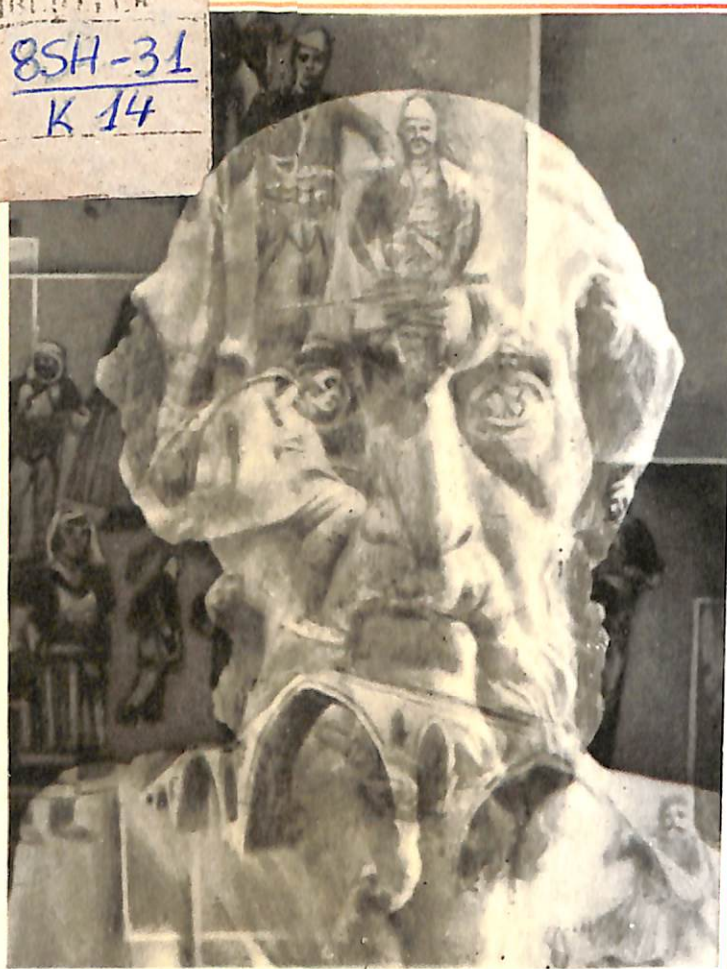
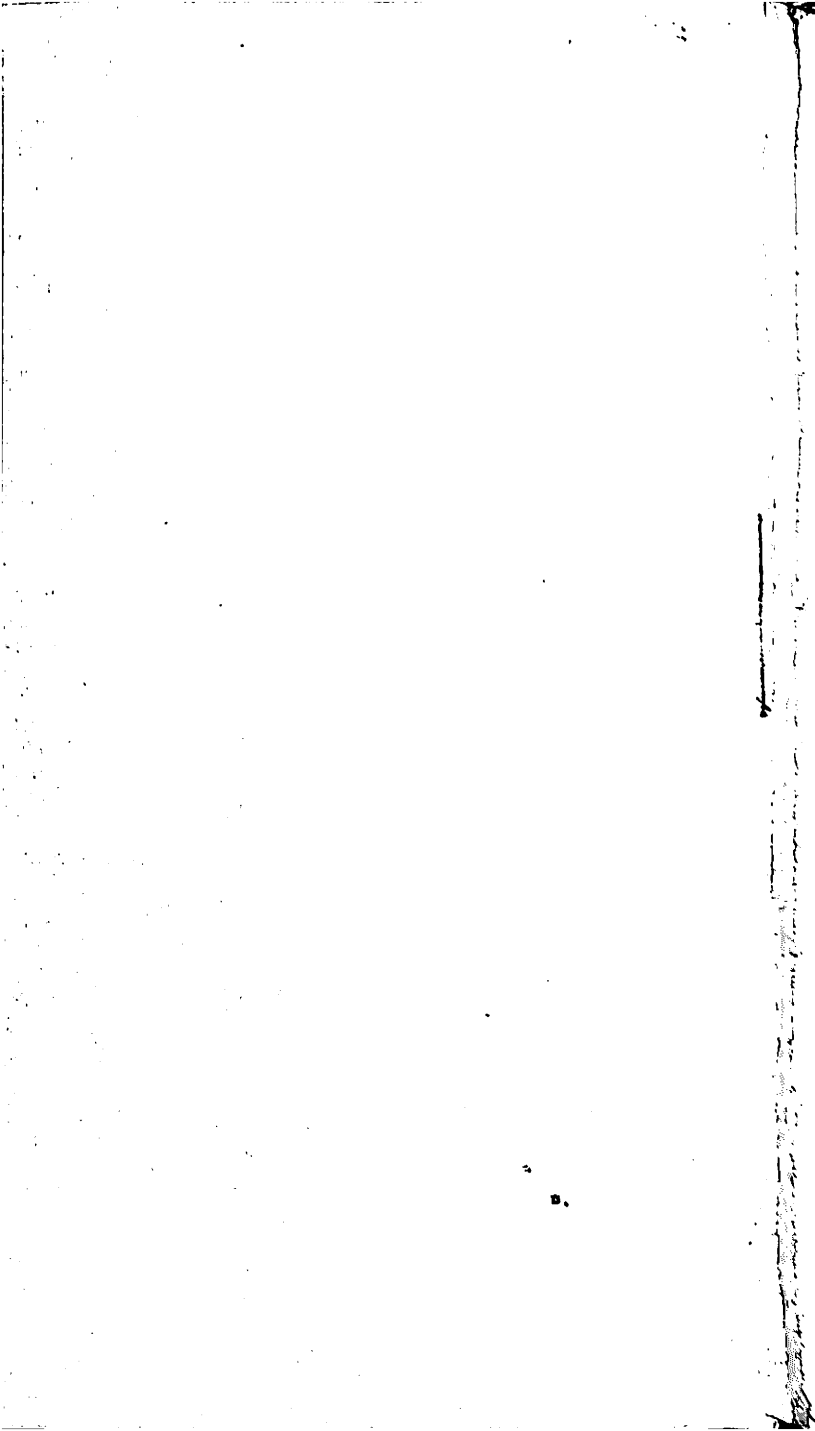

Ismail
KADARE
DOSJA H

BIBLIOTEK
85H-31

K 14

roman

8SH-31

K 14

Ismail KADARE

DOSJA H

roman

SHTËPIA BOTUESE
«NAIM FRASHËRI»

Ismael
KADARE

Redaktor

PIRO MISHA

Piktor

BESNIK TRUNGU

Recensues:

Dilaver Dilaveri

Nasi Lera

H DOSLA H

ISMAEL

SHKUTOM A VETHE
->BIRIKUMI MIAH<

— Ishte një ditë e mërzitshme, nga ato që di-
mri dukej sikur i kishte sajuar enkas për krye-
qytetet e shteteve të vogla, të prapambetura,
kur mbërriti posta diplomatike. Kërkesën për
vizë të dy irlandezëve me banim të përkohshëm
në Nju-Jork ambasada e Mbretërisë Shqiptare
në Uashington e kishte shoqëruar me një shkre-
së përcjellëse, në të cilën, një herë ata quheshin
«studiuës të folklorit» dhe herën e dytë «të ash-
tuquajturit studiuës të folklorit». Të dhënat e
tjera që jepeshin për ta ishin të kursyera. Thu-
hej se dinin pak shqip, se do të udhëtonin në
Shqipëri për të bërë hulumtime për eposin e
vjetër oral shqiptar dhe se kishin me vete skeda
dhe harta të shumta, sidomos të zonës veriore,
në afërsi të së cilës do të vendoseshin. Veç kë-

tyre, dhe kjo ishte më e çuditshmja, kishin me vefe ca aparate për regjistrimin e zërave dhe tingujve, aparate të papara ndonjëherë, që quheshin magnetofonë dhe që, siç arritën të sqaronin nëpunësit e ambasadës, porsa ishin shpikur dhe vënë në përdorim. Në fund të shkresës thuhet se nuk përjashtohet mundësia që dy vizitorët të ishin spiunë.

Dy javë pas marrjes së njoftimit nga Uashingtoni dhe vetëm pak ditë para mbërritjes së irlandezëve, ministri i Brendshëm i dërgoi një shkresë nënprefektit të N., ku i shkruante pak a shumë të njëjtat gjëra që i kishte raportuar atij ambasada e Uashingtonit, me të vetmin ndryshim që fjalët «nuk përjashtohet mundësia që vizitorët të jenë spiunë», qenë bërë «me sa duket vizitorët janë spiunë». Megjithatë, vazhdonte në shkresën e vet ministri, përgjimi i tyre duhej të bëhej më me kujdes, në mënyrë që ata kurrësi të mos dyshonin për të, dhe në përgjithësi ishte mirë që vizitorët e huaja ndienin veten në N. si në shtëpinë e tyre.

Ministri buzëqeshi me vete duke përfytyruar habinë e nënprefektit për udhëzimin e fundit. Idiot, tha me vete. Ku mund të kuptosh ti në atë humbëtirë punët e shtetit. Përtej xhamave të dritares dukej pullazi i Ministrisë së Jashtme. Ministri e dinte se kishte muaj të tërë që funksionarët e saj, duke u endur kryeqytet më kryeqytet, nëpër Evropë e, duke shpërndarë

para djathtas e majtas, përpiqeshin të gjenin një gjysmë shkrimtari apo gjysmë historiani të huaj për të shkruar biografinë e mbretit. E po, helbete, i pëlqente të thoshte si me vete, njerëz të ditur këta të Ministrisë së Jashtme. Kur ishte fjala për t'i gjetur dashnore sovranit nëpër kabaretë e Parisit, apo çuna kryetarit të Parlamentit, apo gjithfarë punësh të fëlliqta, ngarkonin atë, ministrin e Brendshëm, kurse, kur vinte puna për gjëra të larta, biografira, akademira, e ku di unë çfarë, merreshin të tjerët me to. Por ai do t'ua hidhte ndonjë ditë, t'i linte me gisht në gojë të gjithë, në qoftë se do të ishte ai dhe jo ata karafilët e Ministrisë së Jashtme, që të gjente shkruesin e biografisë së mbretit. Sa herë që kishin ardhur të huaj në Shqipëri, e kishte vrarë mendjen për këtë, por rast të volitshëm ende s'kishte pasur. Këta studiuesit irlandezë i dukeshin të përshtatshëm, aq më tepër që dyshoheshin për spiunë. Do t'i linte ca kohë të livadhitnin dhe pastaj, në qoftë se do të kishte fat, do t'i kapte me presh në duar (Kjo e fundit skicohej në mendjen e tij në dekorin e një krevati bashkëshortor, ku njëri prej tyre gjendej lakuriq bashkë me një grua). Pas kësaj ishte radha e tij të merrej me ta. «Pa ejani pakëz këtu, pëllumbthat e mi, lërini një çikë ato eposet e magnetofundet dhe uluni të bëni një punë për lalën. S'doni, ju dogja, vallah. Aha, u zbutët, ashtu de. Tani ejani të me-

rremi vesh, një punë e thjeshtë është për ju. Studiues jeni, apo jo, sipas pasaportave keni mbaruar Universitetin e Ha... Ha... Havardit, apo jo? Shumë mirë, uluni tani, lala ju sjell letër e laps e mjaltë e para e kurva sa të doni, veç më mbaroni këtë punë. Të shkruani jetën apo biografinë, siç i thonë tani, të mbretit, ja këtë kërkon lala prej jush.»

I kënaqur, ministri mbylli zarfin për nën-prefektin e N. dhe kaq fort e përplasi vulën sipër tij, saqë ajo doli e dyzuar në zarf. Pas dy ditësh, kur në orën dhjetë të mëngjesit nën-prefekti e mori në dorë zarfin, para se ta hapte, e vështroi një grimë vulën. Përvoja i kishte mësuar se një vulë e tillë ishte zakonisht e një dore të tronditur ose nga zemërimi ose nga frika.

Shyqyr, tha me vete kur e lexoi shkresën. S'ishte as njëra, as tjetra. I lehtësuar, kapi dorëzën e telefonit për t'i dhënë lajmin së shoqes.

Ajo e ngriti telefonin me atë pikëllimin e lehtë, të shkaktuar nga dhjetëra zhgënjime që kishte pësuar prej ziles së tij, kur kishte vrapuar përherë me shpresë se diçka të mirë e të jashtëzakonshme do të dëgjonte më në fund, kurse nga vrimat e vogla të dëgjueses s'kishin ardhur veçse fjalë të mërzitshme të të shoqit: çka je duke bërë, apo, dreka a është gati, ose kërkimi i formulës së një reçeli prej gruas së

rejtorit të Postë-Telegrafit, me të cilën thahethemet i kishin mbaruar prej kohësh.

Por këtë herë diçka kishte ndryshuar. Ajo që po i thoshte i shoqi ishte gati e pabesueshme. saqë ajo, e trembur se mos e kishte dërguar gabim, dy-tri herë thirri: po vijnë dy irlandezë te ne. Ashtu the? Po, po, i përgjigjej i. Madje për një kohë të gjatë.

— Ç'mrekulli, — nuk u përmbajt dot ajo. — Sa mirë që ma the këtë lajm. U zgjova kaq mërzitur sot.

Kishte qenë vërtet i pikëlluar atë mëngjes. Shiu i kishte qullur xhamat ashtu si një ditë në parë dhe tymtarët e pullazeve matanë rrugës dukeshin si të përthyer nga kjo. O zot, ja një ditë krejt si e djeshmja, kishte psherëtirë, e shtrirë siç që në krevat. Asnjë mendim gjallërohej dot në trurin e saj, dhe ngjashmëria e ditës së sotme me të djeshmen iu duk si vërtetimi më i saktë, se kjo do të ishte një ditë e panevojshme, të cilën ajo do ta falte me qejf. Një çast iu duk se ndofta askujt nuk do t'i duhej një ditë e tillë, por aty për aty mendoi se kishte plot gra që do ta lakmonin atë thjesht për të pushuar pas javës së rëndë të punës, të shërreve në familje apo të të ftohtit.

Ishte duke menduar pak a shumë këtë gjë, domethënë se si ndoshta pak veta do ta besonin që ajo, gruaja tërheqëse e nënprefektit, duke pasur gjithë të mirat, mërzitej megjithatë për

vdekje në këtë qytetth; kur kishte rënë telefoni. Dita ishte dredhur e tendosur befás prej tij dhe nga një njësi kohe e flashkët qe shndërruar befás në të kundërtën e saj: një ditë e vërtetë plot të papritura dhe mister.

Dy irlandezë dhe për një kohë të gjatë, përsëriti me vete fjalët e të shoqit: Ç'mrekulli, mendoj. Ky dimër do të ishte tjetërloj. Dhe udhëzimi ishte që ta ndienin veten si në shtëpi të tyre, kishte thënë i shoqi në telefon. Natyrisht, i qe përgjigjur ajo me mendje, ndërsa letrat e brixhit qenë shpalosur gëzueshëm në përfytyrimin e saj dhe bashkë me to zjarri i oxhakut dhe gotat prej kristali të pijes nën refleksin e flakës. Kanë sjellë me vete ca aparate të çuditshme, ca si gramafona, por shumë më modernë, kishte vazhduar t'i shpjegonte ai, dhe ajo e ndjeu veten në krahët e njërit prej tyre, pastaj të tjetrit duke vallëzuar «Tangon e xhelozisë». Me sa dukej, ishin të rinj, përderisa kishin sjellë me vete të gjitha këto.

Ajo vrapoi te telefoni, por në çast u step përpara tij. Përpara se t'i jepte lajmin e mrekullueshëm gruas së drejtorit të Postës, iu duk se do të ishte më mirë ta shijonte njëfarë kohe në vetmi.

Pra janë dy, mendoj, dhe, me sa dukët, të rinj. I shoqi i kishte thënë edhe emrat e tyre: Maks Roth dhe Vili Norton, kështu që ai